

Lenka ZEMANOVÁ, *Antonín Knížek (1890-1974) ve službách demokratického ideálu*. Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2012, 57 stran + 20 příloh.

Posudek vedoucí práce:

Předkládaná bakalářská práce vychází z uceleného archivního materiálu, osobního fondu Antonína Knížka, učitele, legionáře a hlavně vlastence – intelektuála příznačného pro první polovinu českého dvacátého století. Čapkovským rokem narození 1890 patří ke generaci nejnějněji spřízněné se vznikem samostatného státu, v Knížkově případě i v jeho legionářské ouvertuře. Vzhledem k tomu, že se Knížek dožil poměrně vysokého věku, lze v jeho odkazu nalézt i peripetie druhé světové války a vývoje státu a československé společnosti ve třech desetiletích po jejím skončení.

Knížek, jak pro tuto generaci bylo příznačné, je nejen oddán demokratickému ideálu, jež přejímá do důsledku a s nadšením, ale také přesvědčen o povinnosti dále jej šířit. Tuto vlasteneckou povinnost naplňuje svou profesí vychovatele i svými vlastními literárními vstupy. Obě tyto činnosti splývají a vzájemně se podmiňují; literatura zde není nástrojem cesty na Parnas, ale jakýmsi pokračováním mluveného učitelského slova, zafixováním didaktického záměru. Texty, které prózou i veršem Knížek zapsal, se tak stávají cenným svědectvím duchovního klimatu doby první republiky, jejích emocí i jejích mýtů. Právě v této oblasti spatřuji nejcennější výpovědní svědectví pramenů, které diplomantka měla k dispozici a které by si zasloužily výraznější interpretační, analytický přístup. Kupříkladu Pohádka o paní Masarykové si ve svém průhledném didaktickém a ideologickém sdělení příliš nezadá s pohádkou Josefa Čapka o tom, jak pejsek s kočičkou slavili 28. říjen. Domnívám se, že ačkoliv odborné literatury k dvacetiletí samostatné ČR rozhodně není málo, právě tyto polohy dokonale zrcadlí podpovrchové snahy a emoce na svůj badatelský zájem teprve čekají.

Autorka předkládané práce se tedy dotkla tématu bezesporu zajímavého i aktuálního. Ve třech tematických oddílech představila životní příběh dokonale kopírující politický a společenský vývoj daného období, nahlédla problematiku první republiky „zdola“,

individuálníma očima a jedinečnou životní zkušeností. Její přínos však přece jenom poněkud kalí příliš popisný postup, jakási obava směleji se ptát a analyzovat problémy.

Oceňuji nicméně, že kompilace u bakalářských prací předpokládaná je v jejím spise minimalizovaná a že se autorka důsledně snaží pracovat s prameny. I když stylistické vyjádření je místy příliš jednoduché, oceňuje dále, že jazykově jde o práci nebývale čistou, bez chyb. V poslední době se toto stává výjimkou. Ocenění zaslouží i kvalitní výběr a provedení příloh.

Lenka Zemanová jednoznačně prokázala, že ovládá zásady historického řemesla a naše poznání daného tématu obohatila. Práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným výhradám ji hodnotím již stupněm

v e l m i d o b ř e .

V Českých Budějovicích 20. června 2012

doc. Dagmar Blümlová, CSc.